

Sygn. I C 156/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Lidia Dudek

Protokolant : st.sek.sąd. Magdalena Adamus

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2019 r. w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. G.

przeciwko Z. M. i E. M.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

1. oddała powództwo;

2. zasądza od powódki K. G. na rzecz pozwanego Z. M. (M.) kwotę 10.817 złotych (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 156/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 maja 2018 roku powódka K. G. wniosła o odwołanie darowizny nieruchomości z uwagi na rażącą niewdzięczność pozwanych Z. M. i E. M. a ponadto o zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na pozew pozwany Z. M. wniósł o odrzucenie pozwu, wskazując, że sprawa została już prawomocnie osądzona, ewentualnie o oddalenie powództwa.

W odpowiedzi na pozew pozwana E. M. uznała powództwo.

Sąd ustalił, co następuje:

Na podstawie umowy darowizny sporządzonej w formie aktu notarialnego z dnia 25 listopada 1996 roku, repertorium A nr (...), małżonkowie E. M. i Z. M. nabyli nieruchomość położoną w K. (...) o numerze działki (...). Nieruchomość została jednocześnie obciążona służebnością osobistą dożywotniego i bezpłatnego mieszkania w całym budynku wraz z korzystaniem z podwórza, na rzecz powódki.

E. M. jest właścicielem nieruchomości w 7/12 części a Z. M. w 5/12.

W 2004 roku pozwani rozwiedli się.

Pozwany Z. M. od 2007 roku zamieszkuje w Belgii. W czasie wizyt w Polsce pozwany zatrzymuje się u swojej córki I. G., mieszkającej obok posesji powódki. Pozwany ma dobre stosunki z powódką, w czasie pobytów w Polsce spotyka się z nią u swojej córki.

Obecnie w przedmiotowej nieruchomości zamieszkuje powódka oraz pozwana E. M.. E. M. opiekuje się powódką, która ma obecnie 87 lat.

Dowody: oświadczenia k. 14, odpis z księgi wieczystej k. 63-75, umowa darowizny k. 98-101, pismo k. 121, zeznania świadka G. Z. k. 139, zeznania pozwanego Z. M. k. 144.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty, zeznania świadka G. Z. oraz zeznania powoda. Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadka oraz pozwanego bowiem korespondowały wzajemnie ze sobą oraz z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 898 § 1 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Ustawowe pojęcie „rażącej niewdzięczności” jest pojęciem nieostрым, jednak w niniejszej sprawie, po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego, należy stwierdzić, że zachowanie pozwanych wobec powódki pozostaje poza kręgiem desygnatów tego pojęcia.

Zgodnie natomiast z art. 900 k.c., odwołanie darowizny następuje przez oświadczenie złożone obdarowanemu na piśmie, co w niniejszej sprawie nie nastąpiło. Należy jednak mieć na uwadze, że odwołanie darowizny następuje w drodze oświadczenia woli składanego obdarowanemu w formie pisemnej. Wynikać z niego powinna jednoznaczna wola darczyńcy odwołania darowizny. Nie jest wykluczone, że tego rodzaju oświadczenie wyrażać będzie pozew skierowany przeciwko obdarowanemu (np. o zwrot przedmiotu darowizny), a jego doręczenie pozwanemu wywrze skutek materialnoprawny w postaci odwołania darowizny (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 listopada 2015 r., VI Aca 1575/14, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 lipca 2015 r., I Aca 87/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 stycznia 2014 r., I Aca 1461/1, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 stycznia 2013 r., I Aca 863/12).

Dalej należy wskazać, że pojęcie rażącej niewdzięczności, zgodnie z utrwalonymi poglądami w orzecznictwie i doktrynie, odnosi się do takiego zachowania obdarowanego, które było skierowane przeciwko darczyńcy świadomie i w nieprzyjaznym zamiarze. Same zewnętrzne przejawy zachowania obdarowanego nie są wystarczającą podstawą do ustalenia przesłanki rażącej niewdzięczności. Istotne w każdym wypadku są motywy i intencja postępowania obdarowanego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że ustalony w sprawie stan faktyczny nie daje podstaw do przypisania pozwanym Z. M. i E. M. rażącej niewdzięczności względem powódki K. G., jako darczyńcy. Relacje pomiędzy stronami są poprawne, pozwany odwiedza byłą teściową i rozmawia z nią, natomiast pozwana opiekuje się powódką. W zachowaniu pozwanych w żadnym razie nie można upatrywać tego rodzaju naganności i nasilenia złej woli, które można byłoby zakwalifikować jako „rażąca niewdzięczność”.

Zarówno z zeznań świadków jak i z zeznań pozwanego, nie wynika, aby pozwani dopuścili się względem powódki takiego czynu, który można byłoby zakwalifikować jako zmierzający do wyrządzenia powódce w sposób świadomy i celowy poważnej krzywdy. W sprawie o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli sąd nie mógł poprzestać na uznaniu powództwa przez pozwaną E. M.

Twierdzenia pozwu nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym.

Z powyższych względów, wobec braku podstaw ustawowych skutecznego odwołania darowizny, powództwo należało oddalić.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i zasądzo od powódki na rzecz Z. M. – reprezentowanego przez adwokata – koszty procesu w postaci wynagrodzenia pełnomocnika procesowego. Należy mieć na uwadze, że stosownie do treści art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Na koszty te składały się koszty zastępstwa procesowego (10 817 złotych), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). Z tego względu zasądzo od powoda na rzecz pozwanej J. R. kwotę łącznie 10 817 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.